

การสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิด

ตอนที่ 1 คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิด

ตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 กำหนดไว้ว่า

“เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิด และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้”

จากความในระเบียบดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษ) ได้ให้ความเห็นที่เกี่ยวข้องกับการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิดไว้ในหนังสือตอบข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/186 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2541 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

“ในกรณีที่ทรัพย์สินของทางราชการเกิดความเสียหาย หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่สอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่า ความเสียหายเกิดจากสาเหตุใด ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้พิจารณาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้ว มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามที่กำหนดในข้อ 8 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

ส่วนกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้พิจารณาการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ก็ไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด แต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการพิจารณาให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา หรือกำกับดูแล หรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าว เพื่อให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี พิจารณาว่าสมควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ 12 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 หรือไม่

สำหรับการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้น หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อทำการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง โดยละเอียดก่อนที่จะพิจารณาสั่งการตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539” (คลิก [หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/186 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2541](#))

ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรียกชื่อคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้น ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้างต้น ว่า **คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิด** และเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบอำนาจการแต่งตั้ง**คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิด** ให้แก่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยให้มีอำนาจเฉพาะในกรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น และมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยให้มีอำนาจเฉพาะในกรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นแก่สถานศึกษานั้น ปรากฏตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 2864/2547 สั่ง ณ วันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2547 (**คลิกดู** คำสั่งมอบอำนาจ) และต่อมาก็ได้ทำหนังสือชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการมอบอำนาจดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาบางแห่ง มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนไป ปรากฏตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 04009/9584 ลงวันที่ 28 กันยายน 2548 (**คลิกดู** หนังสือชักซ้อมความเข้าใจ)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า **คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางละเมิด** มีหน้าที่ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียด ว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้น มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือไม่เท่า นั้น ไม่มีหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 เนื่องจากเป็นคณะกรรมการคนละชุดกับ **คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด**